

Eerste begrotingswijziging 2020

Inleiding

Het Algemeen Bestuur stelde op 11 maart 2020 het meerjarig financieel kader 2021-2024 vast. In deze kaderbrief zijn alle ontwikkelingen opgenomen die van invloed zijn op de begroting. Een aantal van deze thema's hebben deels ook effect op 2020. Denk aan de gevolgen van de omgevingswet, zorg en veiligheid, kansrijke start, de hogere kosten voor de ongevallenverzekering en de verhoging van de BduR, de cao en de werkgeverslasten. Daarnaast is er een aantal incidentele ontwikkelingen, specifiek voor 2020. Zo is er een voordeel op kapitaallasten doordat investeringen zijn doorgeschoven en is er incidenteel budget nodig voor het onderzoek bestuurderstevredenheid. Ook de gevraagde budgetten voor toekomst bestendige bedrijfsvoering zijn verwerkt in deze begrotingswijziging.

Per saldo is in 2020 bijna € 1,3 miljoen aan extra budget nodig. Het bestuur stelt voor om deze te dekken uit de egaliseringsreserve. De kosten voor de wet verplichte GGZ en kansrijke start worden verrekend met de betreffende gemeenten. Daarmee wordt voorkomen dat gemeenten gedurende het begrotingsjaar worden geconfronteerd met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Bovenstaande wijzigingen worden middels deze eerste begrotingswijziging 2020 aan u voorgelegd.

Effecten op 2020

De totale uitzetting van € 1.260.000 is als volgt opgebouwd:

A. Vanuit kaderbrief 2021	€	Datum bestuursbesluit
<i>Structureel</i>		
Omgevingswet	-100	
Zorg en veiligheid (WvGGZ)	-483	
Zorg en veiligheid (AVE)	-45	
Kansrijke start	-80	Kaderbrief AB 11.03.2020
Toekomst bestendige bedrijfsvoering - Risico's structureel	-295	
Terugdraaien afbouw Bedrijfsvoering 3.0	-310	
<i>Incidenteel</i>		
Toekomst bestendige bedrijfsvoering - Risico's incidenteel	-250	
Toekomst bestendige bedrijfsvoering - Informatiemanagement op orde	-200	
Onderzoek bestuurderstevredenheid	-50	AB 21-12-2017
Totaal beleidsontwikkelingen vanuit kaderbrief	-1.813	
CAO en werkgeverslasten	-419	Kaderbrief AB 11.03.2020
Ongevallenverzekering	-100	
BduR	137	
Totaal autonome ontwikkelingen vanuit kaderbrief	-382	
A. Totaal effecten kaderbrief op 2020	-2.195	
B. Incidentele baten en lasten		
Vrijval kapitaallasten	554	DP 2.0 AB 19-10-2017
Afstoten Hulpverleningsvoertuigen	-182	DP 2.0 AB 19-10-2017
B. Totaal effecten incidentele baten en lasten	372	
A + B. Totaal effecten	-1.823	
Vergoeding Zorg en veiligheid (WvGGZ)	483	
Vergoeding Kansrijke start	80	
Resultaat	-1.260	
Onttrekking uit egaliseringsreserve	1.260	
Totaal onttrekking reserves	1.260	
Totaal eerste begrotingswijziging 2020	-	

Toelichting effecten 2020

Beleidsmatige ontwikkelingen Kaderbrief 2021

In de kaderbrief 2021 - 2024 zijn de volgende beleidsmatige ontwikkelingen meegenomen welke (eveneens) effect hebben op de begroting 2020:

- **Omgevingswet**

Een belangrijk doel van de Omgevingswet is het bereiken en behouden van een gezonde en veilige leefomgeving. Als Veiligheidsregio Fryslân, waar gezondheid en veiligheid gebundeld zijn in één organisatie, weten we als geen ander dat de inrichting van de omgeving impact heeft op de beleefde gezondheid en veiligheid. Vandaar dat we nauw samenwerken met de Friese gemeenten om te ondersteunen bij de vraag hoe gezondheid en veiligheid in het omgevingsbeleid een plek kunnen krijgen. Dat gezondheid en veiligheid zo'n prominente rol hebben in het omgevingsbeleid is iets dat we nu al merken. Vooral de GGD wordt merkbaar vaker geconsulteerd bij omgevingsgerelateerde vraagstukken. Een stijging van vragen waar we buitengewoon content mee zijn, aangezien de impact op de gezondheid vaak onderbelicht bleef bij ruimtelijke ordeningstrajecten. Wel brengt dit met zich mee dat deze vraagstijging niet binnen de huidige formatie kan worden georganiseerd. Uitzetting voor 2020 betreft € 100.000 voor tijdelijke extra inzet op dit gebied.

- **Zorg en veiligheid**

Per 1 januari 2020 is de Wet verplichte GGZ van kracht en wordt van gemeenten onder meer verwacht dat zij verkennend onderzoek uitvoeren en betrokkenen horen. De colleges in Fryslân hebben besloten om de taken verkennend onderzoek en betrokkenen horen onder te brengen bij GGD Fryslân. De begrote kosten voor het uitvoeren van deze taken bedragen € 483.000. Deze worden afzonderlijk met de gemeenten verrekend naar rato van het aantal inwoners.

De bestuurscommissie Gezondheid heeft eind 2019 besloten om borging van de AVE methodiek in Fryslân als taak te beleggen bij GGD Fryslân. Deze taak betreft het zorgdragen voor het bekwaam worden en blijven van gemeentelijke functionarissen in de AVE methodiek. Voor de uitvoering van deze taak is € 45.000 beschikbaar gesteld.

- **Kansrijke start**

In september 2018 heeft het ministerie van VWS het landelijk actieprogramma 'Kansrijke Start' gepresenteerd. Het vormen van lokale coalities rondom de eerste 1.000 dagen van een kind en het programma 'Nu niet zwanger' zijn onderdelen van het actieprogramma. GGD Fryslân zal in 2020 en 2021, samen met gemeenten, invulling geven aan dit actieprogramma. De Bestuurscommissie Gezondheid heeft 14 november het plan van aanpak behandeld.

- **Toekomst bestendige bedrijfsvoering**

Eén van de financiële spelregels binnen Veiligheidsregio Fryslân is dat er geen directe koppeling is tussen het budget van het primair proces en de overhead. Zo wordt voorkomen dat er onnodig lucht in de begroting ontstaat. In plaats daarvan voert Veiligheidsregio Fryslân iedere vier jaar een benchmark uit om te kijken of de kwantiteit van de overhead enigszins in de pas loopt. In 2019 is voor de tweede maal de benchmark uitgevoerd. Uit dit onderzoek van Berenschot bleek dat de overhead van Veiligheidsregio Fryslân 'knap en krap' is georganiseerd: zo'n 30% lager dan in vergelijkbare organisaties. Omgezet in geld betekent dit dat Veiligheidsregio Fryslân gemiddeld met € 3,1 miljoen minder de ondersteunende diensten organiseert dan vergelijkbare organisaties. Een verschil dat alleen maar groter wordt door de taakstelling bij bedrijfsvoering, die ervoor zorgt dat in 2020 nog eens € 310.000 minder beschikbaar is.

Het dagelijks bestuur heeft vervolgens Berenschot gevraagd inzichtelijk te maken welke risico's de organisatie loopt als gevolg van deze lage overhead. En welke investering nodig is om deze risico's te managen. In dit vervolgonderzoek concludeerde Berenschot dat de krapte binnen bedrijfsvoering inmiddels zodanig is dat de veiligheidsregio 'door de bodem dreigt te zakken'. Een investering van € 1,3 miljoen acht Berenschot bestuurlijk realistisch om een kwalitatief goede bedrijfsvoering te houden. Daarnaast adviseert Berenschot om incidenteel € 300.000 - € 500.000 te investeren in het op orde brengen van informatiemanagement, wat zal leiden tot concreet uitgewerkte beleidsvoorstellen die op een later moment aanvullende middelen vragen.

Nu is dit het advies van Berenschot. Veiligheidsregio Fryslân is er de organisatie niet naar om klakkeloos dit advies om te zetten in een vraag voor extra middelen. Niet voor niets kenmerkt 'sober en goedkoop' onze veiligheidsregio vanaf het begin. Uitzettingen zijn veelal opgevangen met incidentele voordelen. Taakstellingen als gevolg van bezuinigingsoperatie 'Skerp', de regionalisering van de brandweer en 'Operatie Stofkam 2016' hebben miljoenen uit de begroting gehaald. Dit draagt er mede aan bij dat gemeenten bijna € 10 miljoen minder voor het subcluster brandweer en rampenbestrijding betalen dan zij hiervoor vanuit het gemeentefonds ontvangen. Deze instelling past bij Fryslân en draagt bovendien bij aan het gezond houden van de gemeentelijke financiën. Zeker nu veel Friese gemeenten druk ervaren op hun begroting, begrijpt de veiligheidsregio des te meer dat iedere euro extra goed onderbouwd moet zijn. Niettemin geeft Berenschot dit jaar een niet te negeren signaal af.

Vandaar dat het dagelijks bestuur heeft onderzocht op welke terreinen de organisatie risico's loopt. Uit dit onderzoek blijkt dat de huidige krappe bezetting leidt tot substantiële risico's. Zo neemt de kwaliteit van het primaire proces fors af, zijn data onbetrouwbaar en onvolledig, is er geen anticipatie mogelijk op wet- en regelgeving en grote ontwikkelingen, is er een grote kans op grove rechtmatigheidsfouten en is er een grote kans op datalekken.

Risico's die een dusdanige impact op de organisatie hebben dat het noodzakelijk is om hierop te investeren. Voor 2020 betreft dit een uitzetting van € 545.000 zoals uitgewerkt in het voorstel. Daarnaast wordt € 200.000 gevraagd voor het informatiemanagementplan en € 310.000 voor het terugdraaien van de eerder ingeboekte taakstelling.

- **Onderzoek Bestuurderstevredenheid**

Om een veelvoud van vragenlijsten te voorkomen, voeren we eens in de drie jaren een kwalitatief onderzoek uit. In 2016 heeft Berenschot een dergelijk onderzoek uitgevoerd, waaruit bleek dat de huidige besturingsstructuur goed functioneert. In 2019 zou dit onderzoek herhaald worden, dit is echter uitgesteld tot 2020 zodat ook de nieuwe bestuurders bekend zijn met de structuur en ook zij in staat zijn hier een gefundeerde mening over te vormen.

Autonome ontwikkelingen Kaderbrief 2021

Conform artikel 5a van de financiële verordening zijn de budgetten voor materiële lasten en loonkosten geïndexeerd:

- **Cao en werkgeverslasten**

In 2019 is een nieuwe cao afgesproken met een geldigheid tot 1 januari 2021. Deze nieuwe cao laat, samen met de ontwikkeling in de premies, een hogere loonstijging zien dan eerder in de meerjarenbegroting is opgenomen. De loonstijging over 2020 op basis van de nieuwe cao is gemiddeld 3,11%. Pas in januari waren de stijging van de werkgeverslasten inzichtelijk, hiervoor is een opslag van 1,33% nodig. Deze beide samen hoger komen hoger uit dan het opgenomen percentage van 3,4% in de kaderbrief 2020-2023.

- **Ongevallenverzekering**

In 2018 is de ongevallenverzekering voor repressief personeel aanbesteed. Zoals gemeld in Operatie Doorlichting Begroting is de uitkomst van deze aanbesteding dat er sprake is van een hogere verzekeringspremie. Deze stijging van de verzekeringspremie kan niet worden opgevangen binnen de begroting en leidt tot een uitzetting van € 100.000.

- **BduR**

De meest recente BduR-circulaire laat een structurele stijging zien van € 137.000 per jaar.

Incidentele ontwikkelingen 2020

Naast bovenstaande ontwikkelingen doen er zich in 2020 nog een aantal ontwikkelingen voor:

- **Vrijval kapitaallasten**

In de jaren na de regionalisering zijn er, met name in afwachting van de uitkomsten van dekkingsplan 2.0, investeringen doorgeschoven. Het gevolg hiervan is dat er de afgelopen jaren incidenteel geld is overgebleven met betrekking tot de investeringsplanning, zo ook in 2020. In 2019 is behoorlijk geïnvesteerd en dit zal doorzetten in 2020. Dit betreft deels een inhaalslag van voorgaande jaren, maar deels ook omdat het dekkingsplan duidelijkheid geeft over welk materieel en materiaal er voor toekomstbestendige brandweezorg benodigd is. De incidentele overschotten die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan worden langzaam kleiner, in 2020 is nog een incidenteel voordeel van € 554.000.

- **Afstoten Hulpverleningsvoertuigen**

In dekkingsplan 2.0 is gekeken naar welke voertuigen er in het kader van toekomstbestendige brandweezorg benodigd zijn. Voor wat betreft de zogenaamde hulpverleningsvoertuigen worden er, voortkomend uit de oude gemeentelijke situatie, zowel voertuigen ingezet met kraan als zonder kraan. In verband met uniformiteit, functionaliteit en efficiency is besloten de hulpverleningsvoertuigen zonder kraan af te stoten en vanaf heden enkel hulpverleningsvoertuigen met kraan aan te schaffen. Dit draagt ook bij aan een groot deel van de structurele besparing op het materieel. Echter is het op inhoudelijke gronden niet realistisch geweest om de betreffende voertuigen af te stoten. In 2020 gaat dit alsnog wel gebeuren. De restant boekwaarde van de betreffende hulpverleningsvoertuigen verminderd met een geschatte restwaarde bedraagt € 182.000.

Voorziening FLO

De oprenting van de voorziening FLO was in de primitieve begroting verdeeld over de kolommen, echter hoort deze bij kolom Brandweer. In de begrotingswijziging is dit gecorrigeerd.

Reserves en Voorzieningen

Het geraamde verloop van de reserves en voorzieningen ziet er als volgt uit en is als dusdanig verwerkt in de begroting na eerste begrotingswijziging 2020.

Voorzieningen				
	1-1-2020	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2020
<i>Verplichtingen, verliezen, risico's</i>				
Voorziening opgebouwde spaaruren	128.736	3.000		131.736
Voorziening sociaal plan SN1B	34.359		34.359	-
FLO	8.327.357	208.175	104.000	8.413.532
	8.490.452	211.175	138.359	8.563.268
<i>Egalisatie van lasten</i>				
Groot onderhoud Harlingertrekweg	143.773	41.300	29.617	155.456
Groot onderhoud brandweerkazernes	1.176.874	438.000	969.178	645.696
	1.320.647	479.300	998.795	801.152
Totaal voorzieningen	9.811.099	690.475	1.137.154	9.364.420
Reserves				
	1-1-2020	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2020
<i>Algemene reserve</i>				
Egalisatiereserve	2.212.413		1.784.349	428.064
	2.212.413	-	1.784.349	428.064
<i>Bestemmingsreserves</i>				
Rechtspositie	17.048		17.048	-
Gezondheidsmonitor	203.652	102.000	152.000	153.652
FLO	315.032			315.032
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000			500.000
Jeugdgezondheidszorg 3.0	891.000		460.000	431.000
	1.926.732	102.000	629.048	1.399.684
Totaal eigen vermogen	4.139.145	102.000	2.413.397	1.827.748

De voorzieningen met betrekking tot het sociaal plan en spaarverlof zullen voldoende zijn om de resterende onderliggende verplichtingen af te dekken. De voorziening groot onderhoud sluit aan op de aanwezige meerjarenonderhoudsplanning.

Effecten per programma 2020

In onderstaande tabel zijn per programma de effecten van de eerste begrotingswijziging 2020 opgenomen, welke geen effect hebben op de reeds vastgestelde bijdrage per programma in de primitieve begroting 2020.

Programma Gezondheid	primitieve begroting 2020			1e bestuurlijke wijziging 2020			saldo na 1e wijziging 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Pijler 1	13.688.786	142.590	13.546.196	540.382	31.593	508.789	14.229.168	174.183	14.054.985
Pijler 2	9.157.214	2.832.353	6.324.861	-228.914	14.968	-243.882	8.928.300	2.847.321	6.080.979
Pijler 3	1.077.015	597.082	479.933	437.688	332.180	105.508	1.514.703	929.262	585.441
Pijler 4	1.244.781	1.244.781	-	365.629	365.629	-	1.610.410	1.610.410	-
<i>Bijdrage programma Gezondheid</i>	-	19.890.990	-19.890.990	-	-	-	-	19.890.990	-19.890.990
Reservemutaties Gezondheid	102.000	562.000	-460.000	-	370.415	-370.415	102.000	932.415	-830.415
Totaal programma GGD	25.269.796	25.269.796	-	1.114.785	1.114.785	-	26.384.581	26.384.581	-
Programma Crisisbeheersing									
Producten Crisisbeheersing	4.366.959	190.437	4.176.522	28.859	34.289	-5.430	4.395.818	224.726	4.171.092
BDUR	-	2.726.868	-2.726.868	-	52.060	-52.060	-	2.778.928	-2.778.928
<i>Bijdrage programma Crisis</i>	-	1.449.654	-1.449.654	-	-	-	-	1.449.654	-1.449.654
Reservemutaties Crisis	-	-	-	-	-57.490	57.490	-	-57.490	57.490
Totaal programma Crisis	4.366.959	4.366.959	-	86.349	86.349	-	4.395.818	4.395.818	-
Programma Brandweer									
Producten Brandweer	34.600.173	1.172.372	33.427.801	335.490	234.509	100.981	34.935.663	1.406.881	33.514.514
BDUR	-	4.434.183	-4.434.183	-	84.940	-84.940	-	4.519.123	-4.519.123
<i>Bijdrage programma Brandweer</i>	-	28.993.618	-28.993.618	-	-	-	-	28.993.618	-28.993.681
Reservemutaties Brandweer	-	-	-	-	16.041	-16.041	-	16.041	-16.041
Totaal programma Brandweer	34.600.173	34.600.173	-	335.490	335.490	-	34.935.663	34.935.663	-
Programma Organisatie									
Producten Organisatie	12.758.639	183.600	12.575.039	978.117	-	978.117	13.736.756	183.600	13.553.156
Reservemutaties Organisatie	-	16.830	-16.830	-	978.117	-978.117	-	994.947	-994.947
<i>Bijdrage programma Organisatie</i>	-	12.558.209	-12.558.209	-	-	-	-	12.558.209	-12.558.209
Totaal programma Organisatie	12.758.639	12.758.639	-	978.117	978.117	-	13.736.756	13.736.756	-
Eindtotaal	76.995.567	76.995.567	-	2.457.251	2.457.251	-	79.452.818	79.452.818	-

Bijlage 1. Investeringskredieten 2020

Investeringskredieten	Krediet 2020
Kantoormeubilair	340.000
Personenlift	34.818
Reshuffling teams 1e & 2e etage HTW	30.000
AFAS ontwikkelingen	50.000
Smartphones	120.000
Infrastructuur	10.000
Clearpass aanschaffen en implementatie	75.000
Netscaler + firewall	22.000
Nieuwe werkplek	325.000
Hardware inclusief Microsoft Office – kleine kazernes	48.850
Audiovisuele middelen	24.000
Koppelingen	30.000
Koppeling JOIN DSO	40.000
Organisatie	1.149.668
MCU - ICT	114.000
Crisis	114.000
Visuskaarten	35.000
Roostersysteem	25.000
JGZ, herinrichtingskosten diverse locaties	100.000
GGD	160.000
Onderhoud	192.475
Verbouw diverse locaties	2.838.036
Grond	410.794
Centrale inbraak- en brandalarmering	142.000
Redvoertuigen	735.195
Hulpverleningsvoertuigen	1.433.024
Haakarmvoertuigen	218.605
Waterongevallen wagen	92.295
Personeel- materiaalwagen/vaartuigen	1.057.500
Dienstauto's	40.200
Persoonlijke beschermingsmiddelen	175.500
Bluskleding	234.000
Onderhoudsapparatuur ademlucht werkplaats	200.000
Overige diverse kavels	1.683.057
Brandweer	9.452.681
Totaal investeringskredieten	10.876.349